

LITERATURA INFANTIL I JUVENIL

Sota l'ombra de Lola Anglada

ANDREU SOTORRA

www.andreusotorra.com

D'una manera gairebé esporàdica, s'han alternat durant uns anys dos premis literaris de contes per a infants que homenatgen amb el seu nom l'escriptora i il·lustradora Lola Anglada (Barcelona, 1892-1984). Per una banda, el premi Lola Anglada, convocat per l'Ajuntament i la Caixa de Terrassa –que ha deixat de convocar-se aquest any, després del seu vintè aniversari– i, per l'altra, el també premi Lola Anglada Vila de Tiana, que per ara continua convocant, un any per a text i un altre per a il·lustracions, l'Ajuntament de Tiana, població on Lola Anglada va viure una bona part de la seva vida, sobretot després de la Guerra Civil, i on va deixar la seva casa pairal.

Des d'ara, és aquest últim premi l'únic que portarà el nom de l'autora. Es tracta d'un premi que permet la participació d'autors de reculls de contes amb la possibilitat que l'any següent són els il·lustradors del recull guanyador els que hi participen. La guanyadora de l'edició del 2002, pel que fa al recull escrit, publicat ara, va ser Maria del Carme Roca (Barcelona, 1955), autora tenaç i gairebé prolífica, força independent i que manté una línia decidida que tant es mou amb solidesa en contes curts de gènere fantàstic com en novel·la breu de signe realista.

A *On s'amaga la por*, que ha il·lustrat l'olotina Laura Baldrich amb unes làmines descriptives que volen resumir en una imatge cadascun dels contes, l'autora dels set contes del recull reproduceix set històries que porta amagades dins des que les hi va explicar el seu avi. Són històries que tenen implícit un misteri que l'autora fa créixer amb un estil del relat clàssic, amb l'encert que crida el lector a entrar en cada conte amb una introducció atractiva. Hi trobem, doncs, un jove enterrament, Johnnie Walker, al final del segle XIX a Irlanda; un paleta de la postguerra a Catalunya que a causa d'un fet inesperat va morir en plena malaltia mental després de narrar llargament la seva història; un jove bolivià que per la seva temeritat sap com les gasta l'home del barret blau, una mena d'home del sac; una noia neozelandesa obsessionada amb el paisatge d'un quadre; la llegenda d'una casa de color groc de la rodalia de Chicago; la història d'un gat

de color taronja al segle XVII de l'etapa manxú de la Xina, i la història d'un escultor sud-africà que posseeix una màscara vermella. L'àlbum, en cartoné i edició en paper cuixé, editat per Meteora, té la rara virtut en els àlbums de contenir un text de recomanable lectura.

L'últim premi Lola Anglada, de Terrassa, representa el debut en literatura infantil del cantant Miquel Pujadó (Terrassa, 1959). Editat per La Magrana-RBA, *Un príncep massa encantat* omple el seu recull de contes amb dracs que volen ser actors, prínceps tanoques i princeses que entenen en granes, gegants com taps de barral, caputxetes devorades

IL·LUSTRACIÓ DE LAURA BALDRICH

per un lleó anglès, escultors gelosos de Gepetto i una bruixa molt poc bruixa. El retaule de personatges serveix a l'autor per introduir temes de problemàtiques d'integració social. L'estil de l'autor, coneixedor de l'espai comunicador des de l'escenari, tendeix al conte contat i el registre és el de la rondalla tradicional que s'escapa del classicisme amb els elements contemporanis que Pujadó hi incorpora.

M. Carme Roca, *On s'amaga la por*. Il·lustracions de Laura Baldrich. EDITORIAL METEORA. Barcelona, 2004. A partir de 9 anys.

Miquel Pujadó, *Un príncep massa encantat i altres personatges amb problemes*. Il·lustracions de Luci Gutiérrez. Col·lecció Samarkanda. LA MAGRANA - RBA. Barcelona, 2004. A partir de 9 anys.

Txus Fernández, *L'Osvald, l'elefant musical*. Il·lustracions de Montse Español. Col·lecció *Sopa de Llibres*. EDITORIAL BARCANOVA. Barcelona, 2004. A partir de 6 anys.

Joke van Leeuwen (text i il·lustracions), *Ip!* Traducció de Mariona Vilalta. Col·lecció *El Vaixell de Vapor*. CRUÏLLA. Barcelona, 2004. A partir de 9 anys.

Guillem Sala, *Heu vist passar en Puça amb bicicleta?* Il·lustracions d'Anna Llimós. Col·lecció *Pròxima Parada*. GRUP PROMOTOR - ALFAGUARA. Barcelona, 2004. A partir de 10 anys.

L'Osvald és un petit elefant que es vol dedicar a la música i decideix anar a la gran ciutat per matricular-se al conservatori. Però com que no és gaire apte per tocar el piano, ni la flauta travessera, ni el timbal, ni cap altre instrument, l'experiència inicial no és gaire bona. Fins que l'esforç i la constància acaben guanyant.

Novel·la d'autora neerlandesa, que s'ha adaptat també al teatre. Registre fantàstic amb rerefons ecològic. Al protagonista, un amant dels ocells, li passa una aventura extraordinària el dia que troba un ocell amb ales i plomes com tots els ocells, però que també té cap i peus de criatura, una mena de centaure que és l'excusa per relatar un viatge iniciàtic.

L'autor, professor de sociologia a la Universitat Autònoma de Barcelona, debuta amb aquest conte en la literatura per a infants. Un dels protagonistes és el personatge més baixet de l'escola, un altre és un bon narrador d'històries i, una tercera, té la mà trencada a dibuixar. Aventures que destaquen per la tendresa i la imaginació.

L'ambigüitat dels herois

JOSEP GÁLVEZ

CÒMIC

Joe Sacco, *El mediador*. PLANETA DEAGOSTINI. Barcelona, 2004.

El mediador, Joe Sacco torna a Bòsnia, en concret a Sarajevo, per construir una altra barreja de reportatge i narració gràfica sobre la darrera guerra balcànica. En aquest cas s'apropa al conflicte des de la perspectiva particular de Neven, un personatge especial, un mitjaner, una mena de guia que posa en contacte els periodistes estrangers amb elements, persones i paisatges, que els poden servir per obtenir notícies.

La doble visió, personal i col·lectiva, de la situació és utilitzada per l'autor per oferir un dels aspectes més foscos del bàndol dels bons, es a dir, del legítim govern de Bòsnia: l'existència d'incontrolats senyors de la guerra. Amb el recurs de recomanar al lector posar-se dins de la pell de diferents actors del conflicte, Sacco exposa diferents situacions que subverteixen la maniquea divisió entre bons i

DUES IL·LUSTRACIONS D'EL MEDIADOR, DE JOE SACCO

dolents i ens reconduïx a la visió de la guerra com l'escenari en què triomfa l'absència de qualsevol ètica que no estigui lligada a la destrucció de l'enemic.

Neven, testimoni mig fidedigne mig fantasiós, és un serbi que va lluitar amb els bosnians dins d'una de les partides paramilitars, tolerades i fomentades pel govern d'Izetbegovic. La seva personalitat, amb moltes ambigüitats, no gaire definida ideològicament, presenta, però, una virtut molt valorada en temps

de guerra, la valentia, és a dir, la capacitat de jugar-se el físic i d'acceptar o fruit del risc de l'enfrontament armat. No és casualitat que els caps dels paramilitars bosnians provinguessin majoritàriament del món de la delinqüència, i tampoc és sorprenent que, malgrat haver arribat a ser considerats com herois populars, acabessin enfrontats amb l'estructura de l'Estat quan aquesta es va consolidar. En temps de guerra, el trànsit de la vilesa a la glòria es tan breu com reversible.